

SAKNR. 09 / 02223- 32

Det Kongelige Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep.
0032 Oslo

23 NOV 2009

Oslo 20.11.09

ARKBET:	600
KASSERES 5 ÅR	
KASSERES 30 ÅR	
BEVARES	

HØRINGUTTALELSE

UTKAST TIL FORSKRIFT OM OPPFØLGING OG ERSTATNING FOR PERSONELL SOM TJENESTEGJØR ELLER HAR TJENESTEGJORT I INTERNASJONALE OPERASJONER, ENDRINGER I FORSKRIFT OM ERSTATNING FOR PSYKISKE BELASTNINGSSKADER SOM FØLGE AV DELTAKELSE I INTERNASJONALE OPERASJONER MV., OG UTKAST TIL FORSKRIFT OM SÆRSKILT KOMPENSASJONSORDNING FOR PSYKISKE BELASTNINGSSKADER SOM FØLGE AV DELTAKELSE I INTERNASJONALE OPERASJONER

Generelt inntrykk

Landsforeningen for trafikkskadde i Norge (LTN) stiller seg positiv til høringens formål som vi oppfatter er å styrke både det erstatningsrettslige og det helserettslige vernet til personell i internasjonale operasjoner.

Det generelle inntrykket er at departementet har gjort et godt og gjennomtenkt arbeid, og vi finner kun grunn å gi noen korte kommentarer.

Kommentarer til Forskrift om oppfølging og erstatning for personell som tjenestegjør eller har tjenestegjort i internasjonale operasjoner

Til §3

LTN stiller seg svært positiv til erkjennelsen av Forsvarets særlige ansvar. Vi støtter departementet i synet på Forsvaret spesielle kompetanse på området.

Til §4

LTN forstår ordvalget slik at med "endt tjeneste" menes endt deltakelse i internasjonalt oppdrag. Under forutsetning at dette er en korrekt forståelse mener vi det er grunn til å stille spørsmål ved fristen på et år. Psykiske og psykologiske følger/lidelser vil i mange tilfeller kunne manifesteres langt senere en et år etter denne type belastninger. LTN ber derfor departementet om å vurdere en forlengelse av fristen til 2 år.

Når det gjelder vurdering av frister, forsvarlighet og kostnad/nytteeffekt mener vi det er grunn til at dette presiseres nærmere. Skal disse vurderinger gjøres av Forsvaret eller skal det tas utgangspunkt i de samme vurderinger som gjelder iht Pasientrettighetsloven?

Til §5

For første ledd oppstår samme problemstilling og forslag som referert til vedrørende §4 første avsnitt, siste setning ovenfor.

Videre mangler LTN en klar forståelse av begrepet "veteraner".

Til §7

LTN vil bemerke at det ikke er gitt at yrkesskadeforsikringsloven vil dekke tapet i de tilfeller der skadelidt uten skaden hadde for avsikt å fortsette i utenlandsoppdrag. Selv om det settes en grense til 65G mener LTN at det ikke skulle være behov for en slik begrensning som henvisningen til yrkesskadeforsikringsloven innebærer, uten heller foreta en individuell utmåling med utgangspunkt i skadeserstatningsloven §3 og prinsippet "full erstatning".

Kommentarer til Forskrift om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følger av deltakelse i internasjonale operasjoner

Til §3

Av forslaget utleses det at ervervsmessig uførhet forutsettes å fremgå av spesialisterklæring. LTN bemerker at ervervsmessig uførhet tar utgangspunkt i redusert inntektsevne og ikke i redusert arbeidsevne. Det vil si at vurderingen av ervervsmessig uførhet mer er av juridisk-økonomisk art enn av medisinsk-juridisk. I personskadeerstatningssaker vil som regel spesialistene uttale seg grovt skjønnsmessig ved vurdering av ervervsmessig uførhet. På grunnlag herav er det LTNs oppfatning at i tilfelle departementet tilrår at ervervsmessig uførhet skal fremgå av erklæringen, så bør legens skjønnsmessige vurdering sees på som kun veiledende.

Til §10

Formuleringen i forslaget oppfattes av LTN som i overkant streng. Forslaget som foreligger vil kunne tolkes slik at skadelidte først må kunne dokumentere skade/lidelse før rett til dekning av advokatutgifter og spesialisterklæring utløses.

Etter vår oppfatning må det være tilstrekkelig at det er sannsynlig at skadelidt er påført en skade/lidelse som vil kunne relateres til utenlandstjeneste, for å utløse retten til dekning av advokatutgifter og spesialisterklæring.

Til §11

LTN noterer seg ordvalget "tidligst tre år etter ikrafttredelsesdato". Vi tolker dette slik at det ikke er departementets intensjon å sette en rigid grense.

Psykiske belastningsskader vil som tidligere anført kunne manifesteres lang tid etter endt oppdrag, og foreldelse bør derfor ikke kunne påberopes før tidligst tre år etter tidspunkt for diagnostisering. Med henvisning til Forsvarets "særlige ansvar" mener vi at en fleksibel holdning til foreldelsesspørsmålet er i alles interesse.

Oslo 20.11.09

Svein Ove Langeland /sign./
Landsstyreleder

Per Oretorp /sign./
Seniorrådgiver